

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om utlänningsverket, lag om ändring av utlänningslagen och lag om ändring av medborgarskapslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att en lag om utlänningsverket skall stiftas. Det föreslås att ett utlänningsverk som lyder under inrikesministeriet skall inrättas. Utlänningsverket skall få till uppgift att behandla och avgöra de tillstånds- och övriga ärenden angående enskilda personer som i dagens läge sköts av utlänningscentralen, som är en avdelning vid inrikesministeriet, samt att preliminärt bereda de frågor som gäller erhållande, bibehållande och förlust av finskt medborgarskap och som avgörs av republikens president och inrikesministeriet.

Inrikesministeriets uppgifter skall även i fortsättningen omfatta till ministeriets verksamhetsområde hörande beredning av riksdagens

och regeringens beslut angående utlänningsförvaltningen, internationellt samarbete, allmän planering och ansvar för utlänningsverkets ledning. Utlänningscentralen skall omorganiseras så att den indelas i en avdelning vid ministeriet och ett ämbetsverk som behandlar enskilda frågor från fall till fall.

Det föreslås att i utlänningslagen och i medborgarskapslagen till följd av inrättandet av utlänningsverket skall göras de ändringar angående befogenheter som uppdelningen av utlänningscentralen medför.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995. De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 mars 1995.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	4.2. Verknningar i fråga om organisation och personal	6
MOTIVERING	3	5. Ärendets beredning	6
1. Inledning	3	6. Närmare stadganden och bestämmelser	6
2. Nuläge	3	7. Ikraftträdande	7
2.1. Praxis	3	LAGFÖRSLAG	7
2.2. Personers rörlighet	4	1. Lag om utlänningsverket	7
2.3. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet	4	2. Lag om ändring av utlänningslagen	8
2.4. Bedömning av nuläget	5	3. Lag om ändring av medborgarskapslagen	11
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen .	6	BILAGA	12
4. Propositionens verkningar	6	Utkast: förordning om utlänningsverket	12
4.1. Ekonomiska verkningar	6		

MOTIVERING

1. Inledning

Antalet enskilda ärenden som behandlas av utlänningsförvaltningen har förblivit högt trots den ekonomiska situationen under de senaste åren. Detta beror både på den sociala och ekonomiska omvandlingen i Ryssland och det övriga Europa och på ett ökat antal personer från övriga världsdelar som återopande flyktingskap försöker komma till Europa. Sedan ingången av 1994 har enskilda uppgifter med anknytning till inresa till och vistelse i Finland i fråga om medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) minskat i någon mån.

Antalet invandrande utlänningar och antalet utlänningar som stadigvarande bor i landet samt deras behov av förvaltningstjänster växer enligt alla förhandsuppgifter hela tiden. Antalet ärenden som behandlas av centralförvaltningen har kunnat minskas i någon mån genom att överföra uppgifter och befogenheter till den lokala polisen och finska beskickningar i utlandet. Antalet ärenden som behandlas av centralförvaltningen är mycket stort och möjligheter att minska detta genom att decentralisera uppgifter och befogenheter eller genom att gallra bland tillståndsförfaranden är mycket begränsade redan med beaktande av de internationella överenskommelser som binder Finland. Möjligheten att decentralisera uppgifter till lokalförvaltningen inskränks också av kravet att kunna garantera tillräcklig enhetlighet i nya situationer som jämnt uppkommer.

Den europeiska integrationen och problemen förknippade med kontroll över befolkningsströmmar har lett till en kraftig ökning av internationellt samarbete på regeringsnivå. Dessa uppgifter och mängden av arbete som de kräver fortsätter att öka oberoende av om Finland blir medlem i Europeiska unionen (EU) eller inte.

Det har redan i praktiken visat sig vara problematiskt att vid en avdelning i ministeriet effektivt sköta å ena sidan riksomfattande och internationella och å andra sidan individinriktade ärenden. Inrättandet av utlänningsverket utgör också en del av den allmänna utvecklingen inom förvaltningen och följer dess allmänna riktlinjer.

2. Nuläge

2.1. Praxis

Finlands utlänningsförvaltning är indelad i flera förvaltningsgrenar:

Finska beskickningar som lyder under utrikesministeriet beviljar visum samt uppehålls- och arbetstillstånd. Undervisningsministeriet behandlar utbytesprogram som hör till utbildnings-, vetenskaps- och kultursamarbetet. De frågor som angår migration och utlänningarnas arbetstillstånd hör till arbetsministeriet samt arbetskrafts- och arbetarskyddsförvaltningen som lyder under det förstnämnda. Till social- och hälsovårdsministeriet hör flyktingfrågor om de inte hör till något annat ministerium.

Inrikesministeriet behandlar de mest centrala frågorna beträffande vistelse och övervakning av de utlänningar som redan vistas i landet samt förbereder och delvis avgör enskilda frågor angående finskt medborgarskap. Utlänningscentralen som är en avdelning vid ministeriet ansvarar för utvecklingen av utlännings- och medborgarskapslagstiftningen, deltar i internationellt samarbete samt förhandlingar förknippade med beredningen av internationella konventioner och handledning av deras tillämpning och annat utvecklingsarbete samt deltar i sammanjämkande handledning av annan verksamhet i utlänningsförvaltningen.

Vid sidan av dessa för ett ministerium karakteristiska uppgifter hör vissa enskilda frågor till utlänningsavdelningen på grund av utlännings- och medborgarskapslagstiftningen på följande sätt (siffror från 1993):

- asylfrågor (2 878 avgöranden, 2 023 ansökningar)
- vissa frågor beträffande uppehållstillstånd (6 969 avgöranden samt 8 190 utlåtanden i vanliga och 2 045 i familjeåterföreningsfrågor)
- utvisnings- och avvsningsfrågor (476 och 956)
- medborgarskapsfrågor (1 035 ansökningar till republikens president, 302 anmälningsärenden som hör till ministeriets befogenheter) samt
- frågor beträffande resedokument för flykting och främlingspass (totalt ca 2 800).

Utlänningscentralen ansvarar också för utlänningsregistret (totalt över 470 000 klientnummer) och vissa andra informationsservice- och rådgivningsuppgifter inklusive klientservice.

Till den lokala polisen inom inrikesministeriets förvaltningsgren hör, förutom den allmänna övervakningen av utlännningar, asylutredning, frågor i anslutning till uppehållstillstånd (25 904 år 1993), uppgifter förknippade med resedokument samt verkställighet av utvisnings- och avvisningsbeslut. Både polis- och gränsbevakningsmyndigheterna ansvarar för inreseövervakningen. År 1993 överskred totalt cirka 30 miljoner personer Finlands gränser. Vid gränsen avvisades 1 454 personer.

2.2. Personers rörlighet

De senaste tidernas omvandlingar i Mellan- och Östeuropa har förorsakat en oerhörd stor flyttrörelse från öst till väst. Dessutom har flyttningstrycket från Mellanöstern och Afrika ökat till följd av både sociala oroligheter och problem med levnadsstandard. Detta har varit synligt också i situationen i Finland. Antalet utlännningar som stadigvarande bor i vårt land har under 1990-talet ökat årligen med över 8 000 personer dvs. från 1990 till 1994 på följande sätt:

År	1990	1991	1992	1993	1994
Utlänningar som stadigvarande bor i Finland					
1.1.	21 200	26 300	37 600	45 700	55 500

Under samma tidsperiod har en stor ökning skett i antalet personer som återopande flyktingskap på eget initiativ anlänt till Europa. Även illegal flyttning mellan staterna och inresa till Europa har ökat väsentligt. Enligt vissa bedömningar har ungefär 500 000 asylsökande eller illegitima invandrare sökt sig till västra Europa under 1993. Även denna företeelse har varit synlig i Finland, vilket återspeglas av utvecklingen i antalet asylsökande:

År	1990	1991	1992	1993	1994
Antalet asylsökningar	2 725	2 137	3 634	2 023	436 (1–6)

Antalet personer som tagits emot i Finland som flyktingar eller i motsvarande ställning har också ökat kraftigt under de senaste åren. Antalet personer som kommunerna tagit emot och som omfattas av flyktingvården har utvecklats på följande sätt:

År	1990	1991	1992	1993
Personer inom kommunernas flyktingvård	858	1 366	2 349	3 689

Under åren 1973 — 1993 har Finland tagit emot 10 050 kvotflyktingar och likställda personer. Över hälften av de personer som omfattas av flyktingvården har kommit till Finland under de senaste två kalenderåren.

2.3. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

Europeiska unionen och övrigt europeiskt samarbete

I fördraget om Europeiska unionen (Maastrichtfördraget) definieras utlänningsfrågorna i samarbetsavseende som rättsliga och inrikes frågor. Föremål för harmonisering enligt fördraget är asylpolitik, rörlighet för personer och kontroll av denna vid unionens yttre gränser samt invandringspolitik och politik som gäller medborgare i tredje länder.

Den internationella verksamheten i syftet att reglera befolkningsströmmar sker inom ramen för flera organisationer av bestående karaktär och processer av engångskaraktär. Samarbete av bestående karaktär utgörs av EU:s harmoniseringsåtgärder, beredning av avtal bundna vid EU (s.k. Schengenfördraget och Dublinkonventionen) och handledning av tillämpning, samarbete med Europarådet, kontoret för Förenta Nationernas flyktingkommissariat (UNHCR) samt Internationella organisationen för migration (IOM) och deltagande i inofficiella förhandlingar mellan regeringarna (IGC).

Organisering av utlänningsförvaltningen i de övriga nordiska länderna

I de övriga nordiska länderna, med vilka

Finland har ett mycket intimt samarbete, har utlänningsförvaltningen i regel organiserats så att förutom allmän ledning av förvaltningsbranschen, strategisk planering och internationellt samarbete som hör till ministeriet sköts övriga uppgifter av ett ämbetsverk eller en anstalt, som är behörig att behandla frågor i anslutning till både invandring, vistelse, flyktingvård och asylförfarande. Till dem hör också, förutom i Danmark, frågor som berör erhållande och förlust av medborgarskap. I Sverige lyder verket (Statens Invandrarverk) idag under Kulturdepartementet efter att tidigare ha lytt under Arbetsmarknadsdepartementet. I Norge lyder verket (Utlendingsdirektorat) under justitie- och kommunal- (inrikes)ministerierna (Justisdepartementet och Kommunal- och arbetsdepartementet) och i Danmark (Direktoratet for Udlændinge) under inrikesministeriet (Indenrigsministeriet). Islands Utlendingsæftirlitid lyder under polisförvaltningen på Reykjavikområdet.

Nordiskt samarbete

Det nordiska samarbetet i utlänningsfrågor har sedan länge varit intimt. De mest centrala samarbetsformerna är Nordiska rådets sammanträden, ministerrådets sammanträden, Nordiska utlänningsutskottets arbete som grundar sig på den nordiska överenskommelsen angående passkontroll samt tjänstemännens samarbete med regelbundna sammanträden och inom ramen för arbetsgrupper för enskilda ärenden. Det nordiska samarbetet har utvidgats till att omfatta även samarbetet på Östersjöområdet, då samarbete med Ryssland och de baltiska länderna, särskilt med Estland, är viktigt.

2.4. Bedömning av nuläget

Då riksdagen den 15 juni 1993 gav sitt svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (RP 293/1992 rd) fäste den uppmärksamhet vid den nuvarande utlänningsförvaltningens splittring och krävde att förvaltningen skall koncentreras.

I statsrevisorernas berättelse av den 18 november 1993 beträffande året 1992 konstateras att inrättandet av ett ämbetsverk som skall behandla utlänningsärenden ser ut att dra ut på

tiden. Statsrevisorerna anser att inrikes-, arbets- samt social- och hälsovårdsministeriet tillsammans skall utreda vilka uppgifter och vilket ansvar var och en av myndigheterna har samt utveckla ett flexibelt samarbetssätt som möjliggör snabba reaktioner även i överraskande situationer.

I september 1992 tillsatte regeringens utlänningspolitiska ministerarbetsgrupp ett samarbetsorgan bestående av kanslicheferna för de ministerier som sköter utlänningsfrågor. Det behandlar myndighetssamarbetet, frågor förknippade med användningen av myndigheternas personalresurser och allokering av anslag samt internationella förbindelser förknippade med behandlingen av utlänningsärenden.

Den kraftiga ökningen av inrikesministeriets uppgifter å ena sidan i enskilda frågor och å andra sidan i samarbetet som det Europeiska ekonomiska området förutsätter och i det så kallade närområdessamarbetet har visat att den nuvarande organiseringen av ärenden som hör till inrikesministeriet är problematisk. Användningen av en och samma organisation för beredning av de högsta statsorganens beslut och samtidigt för den ökade behandlingen av individinriktade tillstånds- och andra ärenden strider mot arbetsfördelningsprinciperna inom förvaltningen. Regeringen har definierat principerna för utvecklingen av den offentliga förvaltningen i statsrådets principbeslut om åtgärder för en reform inom central- och regionalförvaltningen. Enligt dessa är avsikten att de ekonomiskt och samhällspolitiskt centrala besluten skall fattas på statsråds- och ministerienivå. Förutom ministerier kan centralförvaltningsnivån ha enheter som producerar tillstånds-, handlednings- och stödtjänster. Huvudmålet för utvecklingen av tillståndssystem är att överföra beslutsfattandet till lokalförvaltningen i frågor som berör individer och samfund. Sådana tillstånd som förutsätter expertis och som av ekonomiska eller övriga skäl inte kan överföras till regional- eller lokalförvaltningen för behandling skall ändå behandlas av någon annan centralförvaltning än ministeriet. Ministerierna skall bereda riksdagens och regeringens beslut, svara för resultatstyrningen inom sina respektive förvaltningsgrenar och vara en samarbetsorganisation i internationella ärenden. I regel skall ministerierna inte fatta beslut i tillståndsärenden som angår individer. Därför är det ändamålsenligt att denna sektor hänskjuts till ämbetsverket.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Propositionens mål är att förbättra utlänningsförvaltningens effektivitet för att förbättra den allmänna förvaltningen i landet och säkerheten i samhället och för att uppfylla Finlands internationella förpliktelser. Regeringen anser att i den rådande situationen som präglas av snabba, svårt förutsebara förändringar, är utvecklingen av utlänningsförvaltningens effektivitet en nödvändig och brådskande uppgift. Om Finland blir medlem i Europeiska unionen förutsätter Finlands läge vid Europeiska unionens yttergräns att landet har effektiva och trovärdiga arrangemang för att behärska invandringen och befolkningsströmmarna via Finland.

Propositionen har som mål att befria inrikesministeriet från att fatta beslut i och bereda ärenden som berör individer.

För att göra strukturen i utlänningsförvaltningen klarare och uppnå förvaltningens allmänna utvecklingsmål föreslås det att ett utlänningsverk som lyder under inrikesministeriet skall inrättas för enskilda ärenden.

Propositionen innehåller också ett förslag till ändring av utlänningslagen (378/91). I propositionen föreslås att de frågor som baserar sig på utlänningslagen och berör en individ skall överföras från inrikesministeriet till utlänningsverkets befogenheter. Utfärdandet av normer under lagstiftningsnivå angående utlänningsfrågor skall även i fortsättningen ingå i inrikesministeriets befogenheter.

Republikens president och inrikesministeriet är behöriga att behandla frågor som berör förvärv och förlust av finskt medborgarskap. Avsikten är att den preliminära beredningen av alla dessa frågor skall ske vid det blivande ämbetsverket, där även dokument beträffande utlännningar som vistas i landet skall bevaras.

Det föreslås att medborgarskapslagen (401/68) ändras så att utlänningsverket skall besluta om medborgarskapsanmälan. Utlänningsverket skall också ge intyg över att det villkor som ingår i medborgarskapsbeslutet uppfylls.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Eftersom det är frågan om omorganiseringen

av ärenden som hör till inrikesministeriet medför propositionen inga betydande ekonomiska verkningar, eftersom organiseringen skall förverkligas inom gränserna för förvaltningsområdets finansierings- och personalram.

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

I enlighet med propositionen skall en ny verksamhetsenhet bildas inom förvaltningen under inrikesministeriet. Därefter inskränks inrikesministeriets uppgifter till en för ett ministerium typisk helhet som består av beredning av internationellt samarbete och ärenden förknippade med detta, lagberedning, resultatstyrning inom den underlydande förvaltningen samt säkerhetsåtgärder.

Inrättande och verksamhet av ämbetsverket skall förverkligas inom gränserna för finansierings- och personalramen inom inrikesministeriets förvaltningsgren. Från inrikesministeriet skall 82 tjänster överföras till utlänningsverket och i anslutning till detta skall en tjänst vid inrikesministeriet avskaffas.

Inrättandet av verket medför varken förändringar i de informationssystem som är i bruk eller ökar behovet av dem.

5. Ärendets beredning

Propositionen har beretts vid inrikesministeriet som tjänsteuppdrag. Ärendet har behandlats i samråd på det sätt som organisationsförändringen förutsätter.

6. Närmare stadganden och bestämmelser

Med stöd av 4§ i den föreslagna lagen om utlänningsverket skall närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning. Ett utkast till förordning om utlänningsverket ingår som bilaga till propositionen.

7. Ikraftträdande

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995. Lagarna föreslås träda i kraft den 1 mars 1995.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om utlänningsverket

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Ställning

Utlänningsverket lyder under inrikesministeriet.

2 §

Uppgifter

Utlänningsverket skall föra ett utlänningsregister samt handlägga och avgöra de ärenden angående utlänningar och finskt medborgarskap som anges som dess uppgifter i lag eller förordning.

Utlänningsverket skall tillhandahålla ministerierna och övriga myndigheter samt internationella organisationer information som gäller frågor inom dess verksamhetsområde.

3 §

Ändringssökande

Om sökande av ändring i utlänningsverkets beslut stadgas i utlänningslagen (378/91)

4 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

5 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den första mars 1995.

Före ikraftträdandet kan tjänster vid utlänningsverket inrättas och tillsättas, om anslag för detta har beviljats i statsbudgeten, samt övriga åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter vidtas.

När utlänningsverket inrättas kan även tjänster som inte är vakanta, överföras från inrikesministeriet till utlänningsverket utan samtycke av den tjänsteman som saken gäller.

2.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen av den 22 februari 1991 (378/91) 5 § 1, 2 och 4 mom., 6 § 1 och 3 mom., 7 § 3 mom., 7 b § 1 mom., 13 § 3 mom., 14 § 2 mom., 19 §, 21 § 2 mom., 22 § 2 mom., 26 § 3 mom., 33 § 1 mom., 34 §, 36 § 2 mom., 39 § 1 och 2 mom., 42 § 1 mom., 43 § 1 och 2 mom., 54 § 1 och 2 mom., 57 — 59 §§, 62 § 2 mom., 72 a § och 73 § 1 mom.,

av nämnda lagrum 7 § 3 mom., 7 b § 1 mom., 19 § 2 mom., 34 §, 39 § 1 och 2 mom., 43 § 1 mom., 57 och 58 §§, 72 a § och 73 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 28 juni 1993 (639/93) samt 19 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 28 juni 1993 (640/93), som följer:

5 §

Främlingspass

Utlänningsverket kan bevilja en utlänning som vistas i Finland främlingspass, om han inte kan få pass av en myndighet i sitt hemland eller om det annars finns särskilda skäl.

Utlänningsverket beviljar en utlänning främlingspass, om han har beviljats uppehållstillstånd på grund av behov av skydd.

Innan ett främlingspass lämnas ut skall utlänningen överlämna de resedokument som han innehar till utlänningsverket.

6 §

Resedokument för flykting

För flyktingar som avses i 35 § utfärdar utlänningsverket resedokument för flykting.

Innan ett resedokument för flykting lämnas ut, skall utlänningen överlämna de resedokument som han innehar till utlänningsverket.

7 §

Indragning av främlingspass och resedokument för flykting

Beslut om indragning av främlingspass och resedokument fattas av utlänningsverket.

7 b §

Omhändertagande av främlingspass och resedokument för flykting

Ett främlingspass och ett resedokument för

flykting omhändertas av utlänningsverket eller på verkets begäran av polisen, en passkontrollant eller en finsk beskickning. I de fall som avses i 7 a § 2 mom. får främlingspasset eller resedokument även omhändertas av en anhållningsberättigad tjänsteman.

13 §

Visering

Den som kommer till Finland utan visum beviljas visum av utlänningsverket eller enligt verkets anvisningar av passkontrollmyndigheten på inresestället.

14 §

När visum får återkallas och upphör att gälla

Visum återkallas av utlänningsverket. Om utlänningen inte ännu har kommit till Finland, får visumet återkallas också av den beskickning som beviljat det.

19 §

Beviljande av uppehållstillstånd i Finland

En utlänning som kommer till Finland utan uppehållstillstånd beviljas uppehållstillstånd av utlänningsverket. En utlänning som avses i 16 § 4 mom. beviljas dock tidsbegränsat uppehållstillstånd av den lokala polisen.

På ansökan av en i Finland bosatt flykting som avses i 35 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller en person som på grund av behov av skydd eller av humanitära skäl fått uppehållstillstånd, kan utlänningsverket bevilja uppehållstillstånd

för dennes familjemedlem som vistas utomlands och avses i 35 § 1 mom. 3, 4 eller 5 punkten.

En utlänning som vistas i Finland beviljas nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd och permanent uppehållstillstånd av den lokala polisen. Om den lokala polisen av särskilda skäl inte anser sig kunna bevilja permanent uppehållstillstånd, skall den hänskjuta saken till utlänningsverket.

De som hör till personalen vid en diplomatisk beskickning i Finland eller till ett konsulat som förestås av en utsänd konsul samt medlemmarna av deras familjer beviljas uppehållstillstånd av utrikesministeriet. Medborgare i en tredje stat som hör till personalen och deras familjemedlemmar samt den som är i privat tjänst hos personalen beviljas dock uppehållstillstånd av utlänningsverket eller den lokala polisen.

21 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Upphållstillstånd återkallas av den myndighet som beviljade det. Om utlänningen redan kommit till landet, får ett uppehållstillstånd som har beviljats av en beskickning dock endast återkallas av utlänningsverket.

22 §

När uppehållstillstånd upphör att gälla

Utlänningsverket får på ansökan besluta att uppehållstillståndet inte skall upphöra att gälla i de fall som avses i 1 mom. 3 punkten.

26 §

Beviljande av arbetstillstånd

En utlänning som vistas i Finland men som inte har uppehållstillstånd beviljas arbetstillstånd av utlänningsverket eller av den lokala polisen i samband med uppehållstillståndet. Innan arbetstillstånd beviljas skall utlåtande av arbetsmyndigheten inhämtas.

33 §

Avgörande av asylansökan

Asylansökningar avgörs av utlänningsverket.

34 §

Asylansökan som behandlas i remissförfarande

Konstaterar utlänningsverket i sitt beslut genom vilket asylansökan avslås att ansökan är uppenbart ogrundad, skall utlänningsverket av ordföranden eller en vice ordförande i den i 56 § nämnda asylnämnden begära utlåtande om ansökan är uppenbart ogrundad eller inte.

Ordföranden eller vice ordföranden skall avge sitt utlåtande i brådska ordning. Om ansökan också i utlåtandet anses vara uppenbart ogrundad, får ändring i utlänningsverkets beslut om asyl och om uppehållstillstånd som beviljas på grund av behov av skydd inte sökas genom besvär.

36 §

När flyktingskap upphör

Utlänningsverket beslutar om när flyktingskap upphör.

39 §

Beslut om avvísning

Beslut om avvísning fattas av passkontrollmyndigheten enligt inrikesministeriets anvisningar. Sker avvísningen med stöd av 37 § 3 mom. eller har utlänningen ansökt om asyl i Finland, skall beslut om avvísning dock fattas av utlänningsverket.

Om ett avvísningsärende som behandlas av passkontrollmyndigheten har betydelse för tillämpningen av 37 § i andra liknande fall, får passkontrollmyndigheten hänskjuta saken till utlänningsverket.

42 §

Beslut om utvisning

Beslut om utvisning fattas av utlänningsverket på framställning av polisen. Utlänningsverket får också utan framställning av polisen besluta om utvisning, om orsaken är verksamhet som äventyrar statens säkerhet eller Finlands förhållanden till en främmande stat.

43 §

Inreseförbud

I ett utvisningsbeslut och i ett beslut som

utlänningsverket fattat om avvisning får utlänningsmeddelas inreseförbud för högst fem år eller tills vidare.

Ett inreseförbud får återkallas helt eller för en bestämd tid på grund av förändrade förhållanden eller av någon viktig personlig anledning. Utlänningsverket beslutar om återkallandet.

54 §

Utreseförbud

Om en utlänning misstänks eller är åtalad för ett brott eller om han har dömts till ett straff som inte har avtjänats eller om någon annan synnerligen viktig orsak kräver det, får utlänningsverket på framställning av polisen eller någon annan myndighet förbjuda utlänningsverket att lämna landet. Förbudet gäller den tid som utlänningsverket har bestämt, om det inte återkallas tidigare.

I brådskande fall får polisen förbjuda utlänningsverket att lämna landet. Polisen skall utan dröjsmål underrätta utlänningsverket om beslutet. Utlänningsverket skall besluta om förbudet skall bestå eller inte.

57 §

Överklagande av utlänningsverkets beslut om asyl och om när flyktingskap upphör

En utlänning som är missnöjd med utlänningsverkets beslut om asyl, om uppehållstillstånd på grund av behov av skydd eller om när flyktingskap upphör får enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) anföra besvär över beslutet hos asylnämnden inom 30 dagar från det han fick del av beslutet.

Om förbud mot att söka ändring i vissa asylbeslut och beslut om uppehållstillstånd stadgas i 34 §. Besvär får inte heller anföras över ett beslut som utlänningsverket fattat med stöd av 32 § 3 mom. eller över ett beslut genom vilket det konstateras att ärendet förfaller på grund av att sökanden har återtagit sin ansökan eller sannolikt har lämnat Finland.

58 §

Överklagande av utlänningsverkets beslut

En utlänning, som anser att utlänningsverkets beslut om avvisning, utvisning, inreseförbud, utreseförbud, återkallande av främlings-

pass, resedokument för flykting, visum eller uppehållstillstånd eller vägran att bevilja permanent uppehållstillstånd kränker hans rätt, får i enlighet med lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden anföra besvär över beslutet hos högsta förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från det han fick del av beslutet. Besvär får dock inte anföras över beslut genom vilka visum eller uppehållstillstånd har återkallats innan utlänningsverket har kommit till Finland.

59 §

Besvärsundervisning

Besvärsundervisning skall fogas till sådana beslut av utlänningsverket som får överklagas.

62 §

Möjligheterna att verkställa vissa beslut

Utlänningsverkets beslut om utvisning får verkställas innan det har vunnit laga kraft, om utlänningsverket i två ojäviga vittnens närvaro meddelar att han samtycker till att beslutet verkställs och undertecknar en anteckning där- om i beslutet.

72 a §

Utlänningsverkets rätt att avgöra ett ärende som hör till den lokala polisen

Utlänningsverket kan förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende som enligt denna lag skall avgöras av den lokala polisen.

73 §

Tillsyn

Inrikesministeriet, utlänningsverket och polisen övervakar att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas. Också passkontrollanterna övervakar att stadgandena och bestämmelserna om utlänningars inresa och utresa följs. Dessutom övervakar arbetsmyndigheten att gällande författningar och bestämmelser om utlänningars arbete iakttas.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1995. Denna lag tillämpas även på ärenden som har blivit anhängiga före ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av medborgarskapslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i medborgarskapslagen av den 28 juni 1968 (401/68) 10 § 4 och 5 mom., 11 § 1 mom. och 12 §, av dessa lagrum 12 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 10 augusti 1984 (584/84), som följer:

10 §

Medborgare i fördragsslutande stat, som fyllt aderton år och som förvärvat medborgarskapet på annat sätt än genom naturalisation och sedan sju år har sitt egentliga bo och hemvist i Finland och icke under denna tid dömts till frihetsstraff, förvärvar finskt medborgarskap genom att hos utlänningsverket skriftligen anmäla sin önskan att bli finsk medborgare.

Den som förlorat finskt medborgarskap och därefter utan avbrott varit medborgare i fördragsslutande stat, förvärvar finskt medborgarskap genom att, efter det han varaktigt bosatt sig i landet, hos utlänningsverket skriftligen anmäla sin önskan att bli finsk medborgare.

11 §

Utlänning blir finsk medborgare med stöd av 4 § den dag beslutet därom utfärdas, därest icke

beslutet innehåller villkor. Är beslutet villkorligt, förvärvar utlänning finskt medborgarskap den dag utlänningsverket konstaterar, att villkoret uppfyllts.

12 §

Anmälan som avses i 3 a, 3 b, 5 och 6 §§, 8 a § 3 mom. samt 10 § skall göras skriftligen hos utlänningsverket. Utlänningsverket konstaterar genom sitt beslut huruvida anmälaren sålunda förvärvat finskt medborgarskap. Medborgarskapet anses förvärvat den dag anmälan registrerats hos utlänningsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1995. Denna lag tillämpas även på ärenden som har blivit anhängiga före ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 7 oktober 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Inrikesminister *Mauri Pekkarinen*

Förordning

om utlänningsverket

1 §

Utlänningsverkets verksamhet skall ledas av en direktör.

Utlänningsverkets verksamhetsorganisation består av resultatsenheter, om vilka bestäms i arbetsordningen.

Utöver direktören finns det enhetschefer samt andra tjänstemän samt personal i arbetsavtalsförhållande vid utlänningsverket.

Vad som i denna förordning stadgas om tjänstemän gäller också i tillämpliga delar personal i arbetsavtalsförhållande.

2 §

De ärenden som ankommer på utlänningsverket avgörs av direktören, enhetschefen eller, om sådan beslutanderätt ges i arbetsordningen eller i ekonomiplanen, någon annan tjänsteman.

I arbetsordningen kan ingå en bestämmelse om att vissa ärenden avgörs utan föredragning.

3 §

Direktören skall leda, övervaka och utveckla utlänningsverkets verksamhet samt svara för att verksamheten är effektiv och att målen nås samt rapportera om dessa för inrikesministeriet.

Direktören skall avgöra de ärenden som ankommer på utlänningsverket, om de inte i arbetsordningen eller ekonomiplanen hänskjuts till någon annan tjänsteman.

Direktören kan i ett enskilt fall avgöra ett ärende som annars hör till någon annan tjänsteman.

4 §

Utlänningsverkets arbetsordning fastställs av direktören. Trots den fastställda arbetsordningen är var och en skyldig att utföra de uppdrag som direktören ger honom.

5 §

Allmänna behörighetsvillkor för tjänsterna vid utlänningsverket är sådan skicklighet och förmåga som krävs för att tjänsten skall kunna skötas med framgång.

Av direktören och enhetschefen krävs dessutom för tjänsten lämplig högre högskoleexamen, förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten samt god ledningsförmåga.

6 §

Utlänningsverkets direktör utnämns av statsrådet utan att tjänsten ledigförklaras.

Enhetschefen utnämns av inrikesministeriet på direktörens framställning.

Övriga tjänstemän utnämns av direktören, som också anställer personal i arbetsavtalsförhållande, om detta inte ankommer på någon annan tjänsteman enligt arbetsordningen.

7 §

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 1995.

Före förordningens ikraftträdande kan sådana åtgärder vidtas som verkställigheten förutsätter.